

“Bu gün ölkəmizdə ailə, qadın və uşaq hüquqlarının müdafiəsi istiqamətində əsaslı nailiyyətlər əldə olunub”

YAP İcra Katibliyində Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Hicran Hüseynova mətbuat konfransı keçirib

Noyabrın 22-də Yeni Azərbaycan Partiyasının İcra Katibliyində Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Hicran Hüseynova mətbuat konfransı keçirib.

Mətbuat konfransında H.Hüseynova bildirdi ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən aparılan uğurlu siyasətin nəticəsi olaraq bu gün ailə, qadın və uşaq hüquqlarının müdafiəsi istiqamətində əsaslı nailiyyətlər əldə olunmuşdur. Xüsusilə də bu sahədə bir sıra mühüm qanunlar qəbul edilmiş və davamlı islahatlar həyata keçirilmişdir. Nəticədə ölkədə qadın və uşaq hüquqları daha da inkişaf etdirilmiş, bu sahələrdə əhalinin məlumatlılıq səviyyəsi artırılmış, erkən nikahların sayı azalmışdır.

Qeyd edilib ki, qadın və uşaqların hüquqlarının müdafiəsi sahəsində qanunların qəbul edilməsində respublikanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın çox böyük rolu olmuşdur. Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə aparılan sistemli islahatlar, bölgələrin inkişafına yönəldilən sosial-iqtisadi proqramlar ailələrin, o cümlədən, qadın və uşaqların yaşayışına müsbət təsir göstərir. Nəticə olaraq BMT-nin CEDAW Komitəsi (Qadınlara qarşı ayrı-seçkililiyin bütün formalarının aradan qaldırılması üzrə Komitə) ölkəmizin sonuncu dövrü məruzəsi ilə bağlı rəyində Azərbaycanda qadın hüquqlarının və gender bərabərliyinin təmin edilməsi sahəsində həyata keçirilən tədbirləri yüksək qiymətləndirmişdir. BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Gündəliyinin qadın hüquqları ilə bağlı 5-ci məqsədinin ölkəmizdə bu sahədə görülən işlərlə 97% üst-üstə düşdüğü müəyyən edilmişdir. Habelə 2011-ci ildən etibarən Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İnkişaf Proqramı ilə birgə həyata keçirdiyi “Kənd və rayon yerlərində yaşayan qadınların iqtisadi və sosial həyatda iştirakının təşviqatı” texniki yardım layihəsi Avropa İttifaqı tərəfindən səmərəliliyinə və verdiyi töhfələrə görə birinci yerə layiq görülmüşdür.

Ümumiyyətlə bu layihənin nəticəsində 8 Qadın Resurs Mərkəzləri yaradılmış, 145 qadın şəxsi biznesini qurmuşdur. Bütövlükdə Mərkəzlər vasitəsilə altımin beş yuzdən çox üzvü olan güclü qadın şəbəkəsi mövcuddur. Onların fəaliyyətinin davamlılığını təmin etmək məqsədi ilə beş mərkəz Biləsuvar, Salıyan, Sabirabad, Neftçala və Masallı QHT kimi rəsmi qeydiyyatdan keçmişdir.

Bildirilib ki, ölkəmiz qadın və uşaq hüquqları sahəsində bir sıra mühüm Konvensiyalara qoşulmuş, bu ilin oktyabr ayında isə “Uşaqların cinsi zorakılıqdan və cinsi istismardan müdafiəsi haqqında” Avropa Şurası-

nın Lanzarotta Konvensiyasını ratifikasiya etmişdir. Yaxın gələcəkdə ölkəmizin həmçinin “Qadınlara qarşı zorakılığın və məişət zorakılığının qarşısının alınması və ona qarşı mübarizə haqqında” Avropa Şurasının İstanbul Konvensiyasını imzalaması gözlənilir.

H.Hüseynova söyləyib ki, ailə institutunun möhkəmləndirilməsi məqsədilə Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə dövlət Komitəsi digər aidiyyəti qurumlarla birlikdə milli-mənəvi dəyərlərin əhali arasında düzgün təbliği, qadın və uşaq hüquqları sahəsində maarifləndirmənin zəruriliyi, gənc nəslin milli-mənəvi və ümumbəşəri dəyərlərə hörmət ruhunda tərbiyə olunması istiqamətində əhəmiyyətli tədbirlər həyata keçirir. Lakin bütün bunların fonunda ailə institutuna təsir göstərən bir sıra mənfi hallar həm cəmiyyətimiz, həm də dövlətimiz üçün aktual olaraq qalmaqdadır. Bütün dünyada olduğu kimi, son illər nikahların azalması, boşanmaların artması, məişət zorakılığı zəminində xüsusi amansızlıqla qətl hadisələrinin baş verməsi, doğulan uşaqların sayının, ümumənəsiləmə əmsalının aşağı düşməsi, o cümlədən, doğulan uşaqlar arasında cins nisbətinin pozulması ailedaxili münasibətlərin tənzimlənməsi sahəsində bir sıra boşluqların olmasını sübut edir. Bu tendensiyanın davam etməsi gələcəkdə bir sıra demografik problemlərin, eyni zamanda, genefonda mənfi təsirlərin və daha ağır fəsadların yaranmasına səbəb ola bilər. Baxmayaraq ki, bu məsələlər tərəfimizdən dəfələrlə aktuallaşdırılıb, bununla yanaşı istənilən nəticəni əldə etmək üçün hələ çətinliklər mövcuddur.

Məlumat verilib ki, 18 yaşadək nikaha girən qızların sayının ən yüksək həddi 2011-ci ildə olub. Onun sözlərinə həmin dövrdə belə qızların sayı 5 min 138 idisə, Ailə Məcəlləsinə edilmiş dəyişiklik və maariflənmə işlərinin nəticəsində 2012-ci ildən bu göstəricinin azalmasını müşahidə edirik. 2018-ci ildə bu rəqəm 338 olub. Eyni zamanda, 15-17 yaşlı qadınlar tərəfindən doğulan uşaqların sayı da 2011-ci ildə 4 min 392 idisə, 2018-ci ildə bu rəqəm azalaraq 2 min 129 olub. Lakin biz bu sahədə işlərimizi davam etdiririk. Eyni zamanda, qadınların seçkiləri orqanlarda xüsusilə, bələdiyyələrdə və parlamentdə, habelə yerli icra hakimiyyətlərində təmsilçiliyi artırılmış, qadın sahibkarlığına dəstək gücləndirilmişdir.

Komitə sədri ölkəmizdə qadın sahibkarlığının da inkişaf etdiyini diqqətə çatdırıb. O deyib ki, 2019-cu il aprelin 1-nə olan məlumata görə qeydiyyatda olan qadın sahibkarların sayı 186 min 392 nəfərdir. 2012-ci ildə bu rəqəm 73 min 469 olub. Son yeddi ildə qadın sahibkarların sayı üç dəfəyə qədər artıb.

H.Hüseynovanın sözlərinə görə, son 8 ildə əhalinin hər min nəfərinə nikahların ümumi əmsalı doqquz tam onda yeddindən altı tam onda dördə düşmüşdür. Həmin müddət ərzində isə əhalinin hər min nəfərinə boşanmaların ümumi əmsalı bir tam onda ikidən bir tam onda beşə qədər artmışdır. Boşanma hallarının 57,2%-i tərəflərin xasiyyətlərinin uyğun gəlməməsi səbəbindən baş vermişdir. Ailə üzvləri arasında ünsiyyət çətinliyi, sosial-psixoloji mühitin gərgin olması, məişət zorakılığının və intihar hallarının artması ailələ-

rin təməlinin zəifləməsinə və nəticədə dağılmasına gətirib çıxarır. Nəticədə məhkəmələrdə uşaq tələbi, uşaqla ünsiyyət, alimentlərin ödənilməsi, əmlak bölgüsü ilə bağlı mübahisələr üzrə illərlə çəkişmələr gedir. Və bütün bu hallardan ən çox əziyyət çəkən uşaqlar olur.

Təhlillər göstərir ki, nikahdan əvvəl tibbi müayinə ilə yanaşı ailə quracaq gənclərin müvafiq psixoloji uyğunluğunun yoxlanılması olduqca vacibdir. Bu istiqamətdə “Ailə Psixoloqu” institutunun, ailə məhkəmələrinin yaradılması, əhalinin bu xidmətdən geniş istifadəsi üçün zəruri tədbirlərin görülməsinə ehtiyac vardır. Tərəfimizdən bu sahədə müxtəlif ölkələrin təcrübəsi öyrənilir. Ən yaxşı nümunələrdən biri Türkiyədir. Burada ailə psixoloqu həm Ailə və Sosial Siyasət Nazirliyinin, həm də bələdiyyələrin tərkibində fəaliyyət göstərir.

Mətbuat konfransında həmçinin qeyd olunub ki, hər il ölkədə vətəndaşların sosial təminatı və müdafiəsi üzrə xərclər artırılır. 2020-ci ilin dövlət büdcəsi layihəsində sosial müavinətlərin, təqaüdlərin və digər sosial xarakterli ödənişlərin maliyyələşdirilməsi üçün xərclər 2019-cu ilin xərclərindən iki dəfə çoxdur. “Bu gün rayonlarda, kəndlərdə həssas ailələr var ki, onlarda ciddi hallar, faciələr baş verdikdən sonra dövlət qurumları bu barədə məlumatlı olur. Biz çox vaxt nəticə ilə mübarizə aparırıq. Halbuki vaxtında bu ailələrlə profilaktik iş aparılarsa idi ağır hallar baş verməzdi. Elə bu məqsədlə biz hər bir icra hakimiyyəti yanında gender zorakılığı və uşaqlara qarşı zorakılıq üzrə monitorinq qrupları yaratmışıq. Mütəmadi olaraq bu qrupların fəaliyyəti qiymətləndirilir, bu sahədə çətinliklər müəyyən edilir, təlim və seminarlar keçirilir. Bütün bunlar həmin monitorinq qruplarının işinin daha da təkmilləşdirilməsinə xidmət edir. Həmçinin biz gənc hüquqşünaslarla, dövlət qulluqçularıyla Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında İdarəçilik Akademiyasında, Bakı Dövlət Universitetində seminarlar keçiririk. Vəkillər üçün təlimlər təşkil edirik”-deyən, H.Hüseynova əlavə edib ki, Komitənin tabeliyində 11 rayonda yerləşən Uşaq və Ailələrə Dəstək Mərkəzləri fəaliyyət göstərir. Uşaq və Ailələrə Dəstək Mərkəzlərinin yaradılması və inkişafı, rayon və kənd icmalarında qarşıya qoyulan ali məqsədlərə nail olmaq üçün atılan ən effektiv addımlardan biridir. Mərkəzlərin fəaliyyətinin əsasını icmada risk qrupundan olan uşaq, qadın və ailələrlə sosial və psixoloji işin aparılması, uşaqların internet müəssisələrinə düşməsinin, təhsildən yayınmasının, erkən nikahların, məişət zorakılığının, qadın və uşaq zorakılığının, insan alveri hallarının qarşısının alınması, yeniyetmələrin təhlükəli yaş dövründə asudə vaxtının təşkili və digər sosial problemlərlə bağlı qabaqçılıq maarifləndirmə tədbirlərinin həyata keçirilməsindən, əhalinin ehtiyaclarına uyğun xidmətlərin təşkilindən ibarətdir. Uşaq və Ailələrə Dəstək Mərkəzlərinin əsas bənimfiarları risk qrupundan olan ailələr, qadınlar və uşaqlar, xüsusən də sosial təhlükəli vəziyyətdə olan ailələr və məişət zorakılığına məruz qalmış şəxslərdir.

Fəaliyyəti dövründə Mərkəzlərə müxtəlif mövzularda edilən müraciətlərin sayı on beş min iki yuzdoxsan bir olmuşdur. Onlardan on bir min beş yüz iyirmi iki nəfəri qadındır. Mərkəzlərin icma daxilində etibar qazanması qadın müraciətçilərin sayının

artmasına səbəb olmuşdur. Ailə daxilində problemlərin araşdırılması, qiymətləndirilməsinin aparılması, ailələrin güclü tərəflərinin aşkarlanması məqsədi ilə ailələrə mərkəzlərin sosial işçi və psixoloqları tərəfindən səfərlər edilərək ailələrin potensialının artırılması istiqamətində işlər həyata keçirilir.

Hazırda ölkədə iki milyon altı yüz mindən çox uşaq olduğunu deyən H.Hüseynova söyləyib ki, ölkədə vahid dövlət uşaq siyasətini həyata keçirən dövlət qurumu kimi, Komitə mütəmadi olaraq, müxtəlif layihələr həyata keçirir.

Naxçıvanda əlil və şəhid ailələrinin mənzillə təminatının davam etdirilməsinə 500 min manat ayrılıb

Prezident İlham Əliyev noyabrın 22-də “Əlil və şəhid ailələrinin mənzil təminatı ilə bağlı tədbirlər haqqında” Sərəncam imzalayıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, Sərəncama əsasən əlil və şəhid ailələrinin mənzillə təminatının davam etdirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 15 yanvar tarixli 890 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsində digər layihələr üzrə dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) üçün nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsü”nün 1.47.2-ci bəndində göstərilmiş məbləğin 500 min manatı Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabinetinə ayrılıb.

Bəhreynin Mədəniyyət naziri: “İslam mədəniyyət irsinin tanınmasında Azərbaycanın böyük rolu var”

Azərbaycan artıq mədəni dəyərlərin, tarixi irsin qoruyucusu və hamisi kimi özünü təsdiq edib. Azərbaycan bu sahədə müxtəlif beynəlxalq konfranslara ev sahibliyi edib, zəngin təcrübəyə yiyələnib. Nazirlikdən SİA-ya verilən xəbərə görə, bu sözləri Parisdə UNESCO-nun Baş Konfransının 40-cü sessiyası çərçivəsində Bəhreynin Mədəniyyət naziri Şeyxa May bint Məhəmməd Al Xəlifə müsahibəsində söyləyib.

“İki ölkə arasında mədəniyyət sahəsində əlaqələrimiz yüksək səviyyədədir. Dəfələrlə Azərbaycanda olmuş və beynəlxalq tədbirlərdə iştirak etmişəm. Ölkəmizin islam mədəniyyət irsinin tanınmasında rolu olduqca böyükdür. Buna görə də bütün Şərq ölkələri, İslam irsini bölüşən ölkələr, o cümlədən Bəhreyn Azərbaycanla əməkdaşlığın inkişafında maraqlıdır. Azərbaycanın Mədəniyyət naziri ilə iki ölkə arasında UNESCO çərçivəsində həyata keçirə biləcəyimiz layihələri müzakirə etdik”, - deyərək Şeyxa May bint Məhəmməd Al Xəlifə deyib.